

SPOROČILO ZA MEDIJE

DRUŽENJE Z DRUGIMI IN OBISK TRGOVIN SE VRAČATA, A ŠE DALEČ OD STANJA PRED EPIDEMIJO. NAJBOLJ NAS SKRBIJO NEKATERE MOREBITNE DOLGOROČNE POSLEDICE Z VIDIKA OSEBNIH PRAVIC.

Z raziskavo #Novanormalnost spremljamo ključne indikatorje odziva javnosti na ukrepe in doživljanje vsakodnevnega življenja v novih razmerah. Podatki so dostopni javno. Raziskave #Novanormalnost ne financira nobeno podjetje, posameznik ali organizacija.

DRUŽENJE SE VRAČA, A JE ŠE DALEČ OD ČASOV PRED EPIDEMIJO

V času po uradnem koncu epidemije beležimo občutno spremembo v druženju, a to je **še daleč od časov pred epidemijo**. Sredi aprila, ko je bilo zaprtje javnega življenja na vrhuncu, so bile vse oblike druženja (s prijatelji, s sodelavci, s sorodniki) močno okrnjene, v povprečju je bilo tega za 85 odstotnih točk manj, kot pred epidemijo. **Čeprav se je druženje z drugimi med vsemi opazovanimi aktivnostmi najbolj občutno spremenilo** - v prvem tednu po koncu epidemije je ta stopnja skoraj za polovico nižja – je še vedno v povprečju za 45 odstotnih točk nižje kot pred epidemijo.

V TRGOVINE SE VRAČAMO, A POSTOPOMA

Pogostost nakupovanja v trgovinah se je na vrhuncu epidemije znižala za 71 odstotnih točk. V prvem tednu po koncu epidemije je razlika glede na stanje pred epidemijo **še vedno precej negativna in znaša 44 odstotnih točk**. Na to smo opozarjali že v začetku epidemije – **nekateri navade, ki jih potrošniki osvojijo v času kriznih razmer, se lahko ohranijo, v kolikor potrošnik v njih prepozna korist zase tudi v času po krizi**. To smo opazovali že v času gospodarske krize v letih 2009-2014, ko je dolgotrajnost krize privedla do večje preudarnosti v potrošnji na strani potrošnika, trgovci pa so bili primorani ohraniti nekatere trženjske prijeme iz časa krize. Tokrat so bili potrošniki primorani v manj pogoste obiske in hkrati bolj obsežne nakupe in nekateri med njimi to ohranjajo in bodo ohranili tudi v času po epidemiji. **Nakupovanje na eni in prodajne strategije trgovcev, na drugi strani, se tako prilagajajo že drugič v času enega desetletja.**

VEČ POZORNOSTI SKRBI ZASE, ZDRAVJU IN DOMU

V času vrhunca osamitve se je povečala skrb zase, za lastno zdravje, za dom in gospodinjstvo, v povprečju za skoraj 30 odstotnih točk. Čas, namenjen druženju z drugimi, smo naklonili sebi in domu. Čeprav se druženje vrača z velikimi koraki, pa **individualna skrb zase ostaja** in vztraja na dobrih 20 odstotnih točk višji ravni, kot v času pred epidemijo. A to očitno velja le za tiste brez otrok. **Ukvarjanje z otroki ima namreč rahlo negativno stopnjo**, se ne spreminja, znašalo je -3 točke v času epidemije, ter -2 v času po epidemiji. Kot so že v času epidemije opozarjali strokovnjaki, sta za večino staršev z otroki delo od doma in šolanje na daljavo predstavljala precejšen izziv.

„Kakšen je vpliv novih razmer v/po epidemiji na vaše navade in aktivnosti, tako v domačem kot širšem okolju glede na stanje pred epidemijo? Ali počnete spodnje stvari manj ali bolj pogosto/intenzivno?“

AKTIVNOST	18.-20. april	2.-4. junij
druženje s prijatelji	-91	-46
druženje s sodelavci	-83	-49
druženje s sorodniki	-81	-40
nakupovanje živil, hrane, priboljškov	-71	-44
spremljanje kulture in umetnosti	-48	-48
opravljanje službenih obveznosti	-40	-17
ukvarjanje s športnimi aktivnostmi	-26	-12
skrb za starše in druge sorodnike	-13	4
ukvarjanje z otroki	-3	-2
preživljanje prostega časa	12	3
skrb zase	20	18
skrb za lastno zdravje	28	22
opravljanje del v gospodinjstvu	33	21
urejanje doma, hiše, vrta	36	25

OPOMBA: Podatek predstavlja neto stopnjo spremembe pogostosti opravljanja posamezne aktivnosti. To dobimo tako, da seštejemo vse tiste, ki aktivnost počnejo bolj pogosto ter od tega odštejemo vse tiste, ki aktivnost počnejo manj pogosto. Vrednost predstavlja neto povišanje ali znižanje pogostosti opravljanja aktivnosti, izraženo v odstotnih točkah. Pozitivna stopnja pomeni, da se je pogostost aktivnosti povečala in obratno. Primer: Če za neko aktivnost 70% vprašanih poroča o višji pogostosti, 20% o enaki, 10% pa o nižji, je stopnja spremembe +60 odstotnih točk.

VISOKA STOPNJA ZASKRBLJENOSTI ZA DOLGOROČNE POSLEDICE EPIDEMIJE

Hkrati s tem, ko se življenje postopno normalizira, pa se povečuje skrb za dolgoročne posledice epidemije na področju pravic in svoboščin. Pogled je izrazito pesimističen, v povprečju pa se je v času po epidemiji še znižal za dodatnih devet odstotnih točk in zdaj znaša -45 (razpon je na lestvici od +100 do -100). Državljanje najbolj skrbijo možnosti dela in zaposlitve, saj poslabšanje na tem področju izraža za 75 odstotnih točk več ljudi kot je tistih, ki pričakujejo izboljšanje, temu sledijo pravice delavcev (-60) in neenakost med ljudmi (-57). Več kot 50 odstotnih točk razlike v smeri pesimizma izražajo še za odnos oblasti do državljanov, demokratično soodločanje državljanov, demokratični nadzor nad oblastjo in osebne pravice posameznikov. Prav za vse opazovane zadeve je razlika v času po koncu epidemije negativna, torej je ocena bolj pesimistična kot ne, največjo spremembo beležimo pri solidarnosti med ljudmi (razlika med epidemijo in po njej znaša -24 točk).

„Kakšne bodo, po vašem mnenju dolgoročne posledice epidemije in sprejetih ukrepov? Ali menite, da se bodo spodnje zadeve, gledano na dolgi rok izboljšale, bodo ostale enake ali se bodo poslabšale?“

PODROČJA PRAVIC IN SVOBOŠČIN	18.-20. april	2.-4. junij
možnosti dela in zaposlitve	-61	-75
pravice delavcev	-52	-60
neenakost med ljudmi	-52	-57
odnos oblasti do državljanov	-54	-55
demokratsko soodločanje državljanov	-44	-53
demokratski nadzor nad oblastjo	-47	-52
osebne pravice posameznikov	-44	-51
nasilje v družbi	-43	-49
neodvisnost medijev	-41	-49
zdravstvena oskrba	-28	-39
možnosti šolanja	-21	-25
skrb za okolje	3	-15
solidarnost med ljudmi	14	-10

OPOMBA: Podatek predstavlja neto razliko med deležem tistih, ki menijo, da se bo posamezno področje izboljšalo in tistih, ki menijo, da se bo poslabšalo. Negativna stopnja pomeni, da prevladuje pesimizem, torej večji delež tistih, ki menijo, da se bodo stvari na tem področju poslabšale, in obratno. Primer: Če 50% vprašanih meni, da se bo nekaj poslabšalo, 30% da bo ostalo enako in 20%, da se bo izboljšalo, je neto razlika -30 odstotnih točk.

###

Dostop do podatkov

Osnovni podatki za celotno obdobje raziskave so dostopni na povezavi:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1b9rBaWS9Y8mceQljQ7xr_CIBcxD6RryGikWQJwVCx9g/edit#gid=2060053169

Povzetki meritev, grafični prikazi in vsa pretekla sporočila za javnost so na voljo na povezavi:

<https://www.valicon.net/sl/novanormalnost/>

###

Navajanje vira

Pri navajanju vira prosim navedite (priporočena oblika navajanja vira):

»Vir: Raziskava #Novanormalnost, 18.-20. april 2020, n=771; 2.-4. junij 2020, n=516; Valicon.«

###

Metodološki podatki

Raziskava se izvaja v okviru spletnega panela anketirancev Jazvem.si. Spletni panel Jazvem.si je največji spletni panel anketirancev v Sloveniji. Rezultati so reprezentativni za slovensko spletno populacijo od 18 do 75 let, po spolu, starosti, izobrazbi in regiji na ravni tipa naselja.

###

O družbi Valicon

Valicon vodilna družba za javnomnenjske in trženjske razskave in svetovanje v Sloveniji, ustanovljena leta 1996. Ustanovitelja in vodilni osebi v podjetju sta člana združenja ESOMAR.

###

Več informacij

Valicon d.o.o., Kopitarjeva 2, Ljubljana

T. 01/ 420 49 00, 041 791 908 (Andraž Zorko, partner)

E. pr@valicon.net

W. www.valicon.net

TW. @valicongroup
